

EKİM
2012

KONYA

KOP BÖLGESİNDE ARAZİ VE ENERJİ ÜRETİMİ PLANLAMASI

Konya İlinde Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi,
Güneş Enerjisinden Enerji Üretimi,
Meralar ve Hazine Arazileri

[Durum Tespiti ve Öneriler Raporu]

Kalkınma Ortak Paydamız

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
KOP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

İçindekiler

Öz	2
Yönetici Özeti.....	3
Konya İli Hayvan Varlığı, Mera Varlığı ve Kaba Yem Açığı.....	7
Güneş Enerjisi Santralleri (GES): Genel Bilgiler ve Yasal Çerçeve.....	8
Meralarda Güneş Enerjisi Santralleri: Mevcut Durum ve Yasal Çerçeve.....	10
Çevre Düzeni Planında Güneş Enerjisi Santralleri: Yasal Durum	11
Sonuç ve Öneriler	13

Tablo ve Şekiller

<i>Tablo 1. EPDK tarafından yayınlanan Konya ilinde Güneş Enerjisi Santrali yatırımı yapılacak yerler</i>	9
<i>Şekil 1. Güneşlenme süresi en uzun olan alanlar</i>	9
<i>Şekil 2. EPDK tarafından yayınlanan güneş enerjisi yatırım haritası</i>	9
<i>Şekil 3. 44 MW'lık bir Güneş Enerjisi Santralinin (GES) görünümü</i>	9

Kısaltmalar:

GES: Güneş Enerjisi Santrali

EPDK: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu

GTHB: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

EİEB: Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi

KOP İdaresi: Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

MW: Megawatt

Öz

KOP Bölgesi'nin (Aksaray, Karaman, Konya ve Niğde) ve dolayısıyla ülkenin kalkınması için 2011 yılında kurularak faaliyetlerine başlayan Kalkınma Bakanlığı'na bağlı bir kuruluş olan KOP Bölge Kalkınma İdaresi (KOP İdaresi) Başkanlığı kuruluş mevzuatında (KHK 642) yer alan görevlerinden, Madde 2(1-f): "*Bölgelerinin gelişme potansiyeline, sorunlarına ve imkânlarına dair araştırma, etüt, proje ve incelemeler yapmak veya yaptırmak*" gereği "KOP Bölgesinde Arazi ve Enerji Üretimi Planlaması" raporunu hazırlamıştır.

Enerji ve gıda güvenliği Türkiye ve dünyada öncelikli konular arasında yer almaktadır. KOP Bölgesi'nin en büyük ili konumunda olan, tarımsal alan ve üretimi bakımından ön plana çıkan Konya İli güneşlenme süresi, yatay yüzeye gelen toplam radyasyon değeri ve kullanılmayan geniş düz arazilerin varlığı nedeniyle güneş enerjisinden elektrik üretimi yönüyle de ön plana çıkmaya başlamıştır. Ancak KOP Bölgesi ve ilde bu sürecin tarım (bitkisel ve hayvansal üretim) ve çevreyi de dikkate alarak üretimde etkinliği temin edecek şekilde iyi planlanıp, yönetilmesi bölge ve ülke için büyük önem arz etmektedir. Aksi durumda zaten parçalı araziler nedeniyle etkin olmayan tarımsal üretim küçük ve parçalı alanlarda enerji üretimi nedeniyle aynı kaderi paylaşır hale gelecektir.

Bu raporda; yukarıdaki sürecin sağlıklı işleyebilmesi için, mera, hazine ve tarım alanlarında yenilenebilir enerji kaynaklardan elektrik enerjisi üretimi amaçlı mevcut durum tespiti ile alınması gereken önlemler yer almaktadır. Rapor, KOP Bölgesi İllerinden Konya'da Güneş Enerjisi Santrali (GES) kurma amaçlı son günlerde artan girişimlerin; a) kırsal alanda yaşayan, geçim kaynağı hayvansal üretim olan kesimin önemli ölçüde faydalandıkları meralar ile b) Konya İli Karapınar İlçesi'nde Bakanlar Kurulu Kararıyla Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi ilan edilen saha üzerine olası olumsuz etkilerini analiz etmekte ve c) KOP Bölgesi'nde arazilerin toplulaştırması kapsamında mera, hazine ve şahıs arazilerinin birlikte değerlendirilerek ilde ve bölgede Türkiye için de model olabilecek kapsamlı bir tarımsal ve enerji üretimi amaçlı alan planlaması önerilerini, ortaya koymaktadır. Bu yolla ilin ve bölgenin tarımsal üretim kapasitesi azaltılmadan, faydalanıcı kesimler mağdur edilmeden Türkiye'nin mevcut kurulu elektrik üretimi güç kapasitesinin %15 oranında artırılmasının mümkün olabileceği rapor edilmektedir.

Sürecin iyi yönetilememesi durumunda hem et-süt üretiminde yeri olan mera ve tarım alanlarının zarar görmesi hem de dağınık, ekonomik olmayan plansız enerji üretimi gündeme gelecektir.

Rapor, konunun birincil muhatabı durumunda olan Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkanlığı (EPDK)'na iletilecektir.

KOP İdaresi, hazırlık çalışmaları yürütülmekte olan KOP Eylem Planı'nı Bölgenin sağlıklı kalkınması için bir şans olarak görmekte ve ilgili kurumları bu konuda koordinasyon içinde çalışmaya davet etmektedir. KOP İdaresi planlamadan uygulamaya kadar geçen sürede üzerine düşen her türlü katkıyı yapmaya hazırdır. 08/10/2012

KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

Yönetici Özeti

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) tarafından 11/08/2011 tarih ve 28022 sayılı Resmi Gazete'de değiştirilerek yayınlanan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği ile yapılması planlanan Güneş Enerjisi Santrallerinde (GES) ilk sırada Konya İli olmak üzere, KOP Bölgesi'nin diğer illeri (Aksaray, Karaman, Niğde) de listede yer almıştır. EPDK Türkiye'ye tahsis edilen toplam 600 MW'lık GES kurulu güç kapasitesinin 92 MW'lık kısmını Konya İline, 38 MW Karaman iline, toplam 26 MW'lık kısmı ise Niğde-Aksaray-Nevşehir illerine olmak üzere toplamda KOP Bölgesi'ne 156 MW'lık (%26) bir kurulu güç kapasitesi tahsis edilmiştir. Bu durum KOP bölgesinin bir enerji merkezi olması yolunda atılmış çok önemli bir adımdır.

Konya İline tahsis edilen 92 MW'lık kurulu güç kapasitesi mevcut teknoloji ile en fazla 1.600 dekarlık (160 ha) bir alana ihtiyaç göstermektedir. Buna karşın ilin kurulu güç kapasitesi lisansı toplam alanı 15 milyon dekara (1.5 milyon ha) ulaşan, spesifik olarak hangi alanlarda hangi nitelik ve nicelikte olduğu belli olmayan isim bazlı 13 ayrı merkeze dağıtılmıştır. Konuyla ilgili bir yatırımcı aldığı lisansı bu merkezlerin herhangi bir yerinde bulunan şahıs, mera veya hazine arazisinde sınırlama olmadan GES kurma yasal hakkına sahip gözükmektedir. Durum KOP Bölgesi'ndeki diğer iller için de benzerlik göstermektedir.

Öte yandan 8 Eylül 2012 tarihli ve 28405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararıyla, Konya İli Karapınar ilçesinde tarımsal amaçlı kullanılmayacak nitelikte 60.000 dekarlık (6.000 ha) alanda Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi (EİEB) kurulmuştur. Karapınar Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi için ayrılan bu alan Konya İli'ne EPDK tarafından 2013 yılı sonuna kadar tahsis edilen toplam 92 MW GES kurulu güç kapasitesinin 30 katı (2.760 MW) elektrik enerjisi üretilebilecek büyüklüğe sahiptir. EPDK'nın tahsisi bu oranın üzerinde artırması durumunda bile ilçede ilan edilen sahanın mücavir, tarımsal değeri olmayan ve erozyona maruz alanlardan en az bir katı kadar genişletilme imkanı mevcuttur. Çünkü Çevre Düzeni Planına göre, toplam 303.000 ha araziye sahip Konya Karapınar İlçesi'nde, farklı sınıflarda en az 50.000 ha tarımsal değeri olmayan alan mevcuttur.

İlçede ilan edilen EİEB yakınında MTA tarafından 2010 yılında tespit edilen 1.8 milyar tonluk kömür rezervi bulunmaktadır. Bu rezerv 5.000 MW'lık bir termik santrali 30 yıl besleyebilecek kapasitededir. Bu yolla ilçe termik-GES toplamında birbirini ikameli yaklaşık 7.760 MW'lık alanın da genişletilmesiyle ise en az 10.000 MW'lık bir kurulu güç kapasitesini temin edebilecek potansiyeldedir. Türkiye'nin mevcut elektrik enerjisi kurulu güç kapasitesinin 53.000 MW olduğu düşünülürse Türkiye kapasitesinin en az %20'sinin bu ilçenin tarıma elverişli olmayan alanlarından ve kurulacak termik santralden karşılamak mümkün olabilecektir.

EPDK'nın Konya İli genelindeki alt bölgelere dağınık bir şekilde trafo merkezi bazında kotaları belli olmadan enerji kapasite tahsisi yapması düzensiz, parçalı bir enerji üretimi ile sonuçlanacak, iletim, dağıtım gibi alt yapı sorunları ile ihtisaslaşma ve endüstri bölgesi mantığı dışında ekonomik olmayan, her türlü arazide kurulmuş bir yapılanma ortaya çıkaracaktır. Bu durum tarımsal üretim ve çevreyi de olumsuz yönde etkileyecektir.

Kırsal ve kentsel analda tarımsal üretimden yapılaşmaya kadar her türlü faaliyetin kanun, yönetmelik, plan vb. belirli kurallara göre yapılmaktadır. Buna karşın GES'lerin nerelerde kurulup kurulmaması gerektiği ile ilgili hiçbir sınırlayıcı hüküm bulunmadığından vasfına bakılmaksızın meralar ile tarım arazileri üzerinde kurulması amacıyla ilgili kanunlara ilave değişiklikler getirilmiştir. Örnek;

1. 4342 Sayılı Mera Kanunu'nun 14. Maddesinin "ğ" fıkrası, "(Ek bent: 26/03/2008-5751S.K./3.mad; Değişik bent: 09/07/2008 - 5784 S.K./26. md.) EPDK'nın talebi üzerine, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu hükümlerine göre, petrol iletim faaliyetleri ile elektrik ve doğal gaz piyasası faaliyetleri için gerekli bulunan" meraların tahsisi amacı değişikliğinin yapılması gerektiği belirtilmektedir. Aynı maddeye eklenen fıkra ile; "(Değişik fıkra: 03/07/2005-5403 S.K./27. mad; Değişik fıkra: 26/03/2008-5751S.K./3.mad) durumu ve sınıfı çok iyi veya iyi olan mera, yaylak ve kışlaklarda birinci fıkranın (a), (f), (g), (ğ) ve (h) bentleri hariç, tahsis amacı değişikliği yapılamaz." "ğ" maddesi kapsamında bulunan, sınıfı çok iyi veya iyi olan meralarda bile tahsis amacı değişikliği yapılabileceği belirtilmektedir. Bu durum ilde nitelikli veya niteliksiz her merayı GES kurma amaçlı tahsis edilebilme yolunu açacaktır.
2. KOP Bölge Kalkınma İdaresi daha önce yerel kurumlarla işbirliği içinde hazırladığı "Konya-Isparta Çevre Düzeni Planı ve Hayvancılık Tesislerinde Karşılaşılan Mevzuat Kaynaklı Sorunların Konya İli'nde Hayvancılığa Etkileri" adlı raporda; 1/100.000 Ölçekli Konya-Isparta Çevre Düzeni Planı'nın, yeni yapılacak hayvancılık tesislerine sınırlamalar getirerek, mevcut işletmelerin kapasite artışına engel olduğunu bu durumun düzeltilmesi gerektiğini konunun tarafı olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na (GTHB) ve Kalkınma Bakanlığı'na ve iletilmiştir. Öte yandan mevcut Konya-Isparta Çevre Düzeni Planı'nın tarım dışı faaliyet alanı olan GES'lere tarım arazilerinde bu tür bir sınırlama getirmediği görülmektedir.

Bunların sonucu olarak, son günlerde İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık (GTH) Müdürlüklerine Meralarda güneş enerjisi değerlerini ölçme amaçlı istasyon kurma başvuruları yoğunlaşmıştır. En fazla başvurunun Konya Karatay, Çumra, Akören ve Karapınar için olduğu görülmektedir. İl GTH Müdürlükleri gelen talepleri İl Mera Komisyonlarına iletmektedir. Mera komisyonları yasal hiçbir engel bulunmaması nedeniyle başvurulara olumsuz cevap verme seçeneğine sahip değildir. Bundan sonraki adımın ölçüm değerleri iyi olan alanlarda (Konya İli'nde bir çok yerde değerler yeterli olmaktadır) meraların vasfının değiştirilmesi ve GES kurma amaçlı tahsisi için başvuruların artmasıyla sonuçlanacaktır. Ayrıca bu alanlarda şahıslara ait tarım arazilerinin satın alınması girişimleri de artmıştır. Bu durumun ortaya koyacağı sonuçlar ile çözüm önerileri aşağıda verilmiştir.

Öneriler

1. Konya'daki GES'lerin tahsisinin, 2013 yılı sonuna kadar tüm Türkiye'ye tahsis edilen toplam 600 MW'lık kurulu güç kapasitesinin yaklaşık 5 katını karşılayabilecek ve çevre tarım etkileşimine olumsuz etkileri de minimize edilmek suretiyle toplu yatırım imkanı sağlayabilecek Karapınar ilçesinde bulunan EİEB ile sınırlandırılması için ilgili mevzuatta değişik yapılması uygun olacaktır. Bu amaçla Karapınar EİEB'nin biran önce ölçümlerinin tamamlanarak teşviklerle yatırıma cazip hale getirilmesi ve tahsislerin buna göre sadece bu alanda yapılması gerekmektedir. Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin Geçici 43. Maddesinde "8/1/2011 tarihi itibarıyla işletmede olanlar dâhil, 31/12/2015 tarihine kadar işletmeye girecek bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinden, ulaşım yollarından ve lisanslarında belirtilen sisteme bağlantı noktasına kadarki TEİAŞ ve dağıtım şirketlerine devredilecek olanlar da dâhil enerji nakil hatlarından yatırım ve işletme dönemlerinin ilk on yılında izin, kira, irtifak hakkı ve kullanma izni bedellerine yüzde seksenbeş indirim uygulanır."denilmektedir. Bu indirimlerin Karapınar EİEB gibi sadece organize bölgelere sağlanması gerekmektedir. Aksi takdirde EİEB'nin kapasitesinin yeterince değerlendirilememesi aynı zamanda ilde meralar başta olmak üzere tarım arazilerinin , amaç dışı kullanımını gündeme getirecektir.
2. Bu çalışmalara paralel olarak kısa vadede GTHB tarafından oluşturulacak teknik bir heyet Karapınar İlçesi başta olmak üzere tüm ilçelerde ve KOP Bölgesi'nin diğer illerinde mera vasfını kaybetmiş alanları belirleyip ileride olası genişlemede sadece bu alanların yatırımlara açılması amacıyla gerekli planlamayı yapmalıdır. Aksi takdirde, Konya ili ve KOP Bölgesi'nde geri dönüşü olmayan bir yola girilecek, meralar elden gidecek, kırsal kesimin en önemli hayvancılık alanları tahrip olacak, kaba yem ihtiyacı fazla olan ilin kaba yem açığı artacak ve parçalı araziler gibi her yerde parçalı, rekabetten uzak GES'ler ortaya çıkacaktır. Ayrıca GTHB'nın üzerinde çalıştığı, meraların özel yatırımcıya açılarak ıslah edilmesi ve hayvancılığın geliştirilmesi çalışmaları ise atıl durumda kalacaktır.
3. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 1/100.000 ölçekli yeni yapılacak Konya-Karaman Çevre Düzeni Planı ile Niğde ve Aksaray Planlarında söz konusu illerde yapılacak hayvancılık yatırımlarını kolaylaştırıcı önlemler yanında GES kurulacak alanların planlamasında bu raporda zikredilen hususların değerlendirmeye alınarak yapılması Bölgenin sağlıklı kalkınmasında büyük önem arz etmektedir.
4. Konunun temel çözümü olarak KOP Bölgesi ve Türkiye için yeni bir model önerisi: KOP Bölgesi kalkınmada öncelikli bir bölgedir. Bu nedenle KOP Bölge Kalkınma İdaresi kurulmuştur. Bölge'de halen en büyük ihtiyaçlardan birisi tarım alt yapısının iyileştirilmesi ve bu amaçla arazilerin toplulaştırılması ve ölçek büyütülmesidir. Bilindiği gibi GTHB Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (TRGM), KOP İdaresi ile işbirliği içinde KOP Bölgesi'nde kapsamlı bir arazi toplulaştırması ve tarla içi geliştirme hizmetleri uygulamasına girmiştir. Bu yolla şahıslara ait araziler toplulaştırılacak ve basınçlı sulama sistemleri tesis edilerek tarımsal üretimde

rekabetçilik sağlanacaktır. Hazine arazilerinin de toplulaştırılması ve yatırımcıya farklı ölçekte tarım arazisi üretimi önerilerimiz GTHB ve Maliye Bakanlığı'na 02/10/2012 tarihinde iletilmiştir. KOP İdaresi TRGM'nin, Kalkınma Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile koordineli olarak, şahıs arazileri yanında, köy tüzel kişiliklerine ait bölgede 1.32 milyon ha'a ulaşan meralar ile Maliye Bakanlığı'nın tasarrufunda bulunan ve Bölge İlleri Milli Emlak Müdürlükleri verilerine göre toplamı 1.19 milyon ha'a ulaşan hazineye ait arazilerin yerleşim yerleri dışında kalan kısımlarının da toplulaştırılması, eş zamanlı olarak "tarım ve tarım dışı arazi kullanım planlaması" yapılmalıdır. Planlama ve sonrasında uygulama Karapınar İlçesi'ndeki kapasitenin öncelikle kullandırılmasını esas almalı, KOP Bölgesi illerinde alan bazlı GES organize üretim bölgelerinin belirlenmesini temin etmelidir. Bu raporla getirilen öneri Türkiye için yeni bir model niteliği taşımaktadır. KOP İdaresinin kuruluş amaçlarından birisi de benzer konularda koordinasyonu sağlamak, yeni modeller ortaya koymaktır.

5. KOP İdaresi'nin temel işlevlerinden bir diğeri, merkezi ve yerel kurumlarla işbirliği içinde KOP Bölgesi için bir Eylem Planı hazırlamak ve bu planın uygulamalarını yerinde izlemek ve değerlendirmek, Kalkınma Bakanlığı ve Sayın Başbakanımızın başkanlığındaki Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu'na planın işleyişi ile ilgili raporlar sunmaktır. KOP İdaresi Eylem Planı çalışmalarını Nisan 2012'de başlatmıştır. Bu raporda ifade edilen planlama ve uygulamaların öncelikli tarafları olan EPDK, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı ve ilgili olabilecek diğer taraflarca görüşülerek hazırlık çalışmaları devam eden taslak KOP Eylem Planı'na dahil edilmesi aciliyet arz etmektedir. Su ve tarım alanında eksiklikleri nedeniyle tarım sektöründe ciddi sıkıntılar yaşayan ve salt enerji tüketicisi konumunda olan KOP Bölgesi kapsamlı bir koordinasyon, planlama ve yatırımla dünyanın da iki stratejik konusu olan gıda ve enerji güvenliği bakımından ülkemiz için önemli fırsatlar sağlayacaktır. 08/10/2012

KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

1. Konya İli Hayvan Varlığı, Mera Varlığı ve Kaba Yem Açığı

2011 yılı itibariyle Türkiye'deki büyükbaş hayvan varlığı 12.483.969 olup; bunun % 4,2'si (518.389) Konya İlindedir. İldeki toplam büyükbaş hayvan varlığı son 2 yılda %23 oranında artış göstermiştir. 2010 yılı verilerine göre Türkiye'deki toplam küçükbaş hayvan sayısı 29.382.924'tür. Konya İli, 1.464.756 küçükbaş hayvan varlığı ile toplam ülke küçükbaş hayvan varlığının %5'ini oluşturmaktadır. İlde küçükbaş hayvan varlığının % 92,1'i koyundur. İlde 15 yıl önce sadece Karapınar ilçesinde 1 milyon civarında koyun mevcut iken, şimdi tüm ilde ancak bu sayının %50 fazlası koyun bulunmaktadır.

Meralar küçükbaş hayvan ile yerli sığır ve kültür melezi büyükbaş hayvanlar için önemli yem kaynağı durumundadır. Yarı kurak iklim karakterine sahip Bölge'de, mera otlatma kapasitesi dikkate alınmadan meralarımızda erken ve aşırı otlatma yapılmaktadır. Bu nedenle bu alanlarda yararlanılabilir bitki örtüsü %25'i geçmediği için zayıf mera olarak nitelendirilmektedir. Yıllık yağış ortalamasının 200-350 mm/yıl arasında olması, kötü amenajman, otlatma planlarına uyulmaması nedeniyle, meralardaki bitki örtüsü gittikçe azalmakta ve hayvanların ucuz ve kaliteli kaba yem kaynakları yok olmaktadır. Bitki örtüsünün azalmasıyla birlikte, birçok mera alanında erozyon tehlikesi baş göstermektedir. Ayrıca bazı meraların işgal edilmek suretiyle tarla haline getirildiği, yapılan Mera Tespit ve Tahdit çalışmalarında ortaya çıkmaktadır.

KOP Bölgesi'nin toplam mera varlığı 1.32 Milyon ha, bu miktar içinde Konya İli'nin toplam çayır-mera varlığı ise 760 000 ha civarındadır. İlde yem bitkisi ekiliş alanları ise yaklaşık 22.342 ha'dır. İl'de ağırlıklı olarak yonca, silajlık mısır, fiğ vb. yem bitkileri üretimi yapılmaktadır. Konya İl GTHM verilerine göre ilin kaba yem ihtiyacı yıllık 2.810.852 ton, üretimi 1.707.073 ton/yıl, kaba yem açığı 1.103.779 ton/yıl'dır. Su sorunu yaşanan bölgede DSİ Genel Müdürlüğü'nce Yeraltısuyu Yönetmeliği kapsamında uygulanacak su tahsis sınırlaması nedeniyle yem bitkileri üretimi daha da düşecek meraların önemi daha çok ortaya çıkacaktır. İl'de Çayır-meralardan 30 kg/da ortalama verimle toplam kaba yem üretimi 228.438 ton/yıl olmaktadır.

Konya ilinin kaba yem ihtiyacının karşılanabilmesi için, mevcut meraların yetersiz kaldığı ve sürdürülebilir hayvancılığın en önemli girdisi olan kaba yem ihtiyacının bölge dışından karşılandığı görülmektedir. Kaba yemlerin yoğunluğunun düşük olması nedeniyle bölge dışından getirilmesi yüksek navlun bedelini beraberinde getirmektedir. Bölgedeki hayvancılığın sürdürülebilir olması için meralardaki kaliteli kaba yemlere daha çok ihtiyaç duyulacaktır. Bu açıdan meraların ıslahı projeleri acilen uygulanmalıdır. Meraların ıslahı yoluyla ortalama verimin yılda 120 kg/da'a çıkarılmasıyla yıllık yaklaşık 1 milyon ton kaba yem üretimi sağlanması hem bu açığı kapatacak hem de hayvancılığın sürdürülebilirliğini sağlayacaktır.

Bölgede meraların bozulması ve azalması özellikle küçükbaş hayvancılığın azalmasına neden olmakta ve ülke et fiyatlarındaki istikrarın bozulmasını tetiklemektedir. Bu nedenle meraların ıslahı önem taşımaktadır. GTHB meraların özel sektöre açılarak ıslahı konusunda çalışmalar yürütmektedir. KOP Bölge Kalkınma İdaresi de KOP Eylem Planı'nda model mera ıslah projelerinin uygulanmasını önermektedir. Çünkü bölgedeki hayvancılığın gelişmesinde

ve ülkenin et-süt üretimindeki istikrarında KOP Bölgesi'nde hayvancılığın önemi büyük olacaktır. Öte yandan ilde mera niteliğinde vasfi bozuk alanların da olduğu bilinmektedir.

2. Güneş Enerjisi Santralleri (GES): Genel Bilgiler ve Yasal Çerçeve

Yeni hazırlanan ve EPDK tarafından yayınlanan haritaya göre (Şekil 1 ve 2), Türkiye'de güneş enerjisinden elektrik üretmek için sadece 38 ilde yatırım izni verilmiştir. En yüksek kapasite 92 MW ile Konya iline verilmiştir (Tablo 3). Van iline 77, Karaman iline 38, Niğde-Aksaray-Nevşehir illerine ise toplam 26 MW'lık başvuru hakkı tanınmıştır.

TBMM'de 2012 yılı Ocak ayında kabul edilen, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kanunu'na göre, güneşten üretilen elektriğe 13,3 ABD Doları cent/kWh teşvik verilecek olup; yatırımda yerli ürünlerin kullanılması durumunda ilave teşvikler söz konusu olacaktır. Bir güneş santralinin tamamen yerli üretimle yapılması durumunda alım garantisi 22,6 ABD Doları cent/kWh'a çıkabilmektedir.

EPDK, Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde 11/08/2011 tarihli 28022 sayılı Resmi Gazete yayımlanan değişikliği yaparak, Türkiye genelinde güneş enerjisi ile elektrik üretiminde kurulu gücün, 31/12/2013 tarihine kadar 600 MW'ı aşamayacağını hüküm altına almıştır. Ayrıca lisans için başvuru yapan bir üretim tesisinin kurulu gücü en fazla 50 MW olacaktır. Yönetmelikle, halen işletmede olanlar dahil, 2015 yılına kadar işletmeye girecek yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim yapan elektrik üretim tesislerine, ilk 10 yıl için kira, irtifak hakkı kullanma izni bedellerinde %85 indirim uygulanacaktır.

Tablo 1'de EPDK tarafından verilen GES kurulabilecek alanlar bakımından ile verilen toplam kapasite ile müsaade edilecek sahaların genişliği arasında bir dengesizlik söz konusudur. Konya Karapınar İlçesi'nde 60.000 dekar alanda kurulması öngörülen Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi 2013 yılı sonuna kadar Türkiye geneline verilen 600 MW kurulu güç kapasitesinin kat kat fazlasını üretecek alana sahipken ilde başka ilçelere de bu gücün dağıtılması parçalı bir üretime neden olacak, bu da ekonomik olmayan bir durum ortaya koyacak, ayrıca diğer ilçelerde de meraların vasfına bakılmaksızın enerji üretimi amaçlı tahsis değişikliği ile mera alanlarının azalmasına neden olacaktır.

EPDK, Konya iline verilen kapasiteyi 30 kat artırsa bile Karapınar'da yeterli GES sahası mevcuttur. Bu nedenle ilin başka yerlerine bu tahsislerin yayılmasına ihtiyaç bulunmamaktadır. Ayrıca, bu alana ek olarak Karapınar EİB civarında bozuk arazi yapısına sahip ilave sahalar da bulunabilecektir. İlde parça parça farklı alanlarda küçük kapasiteler yerine kümelenme ile Karapınar'daki EİEB oldukça ekonomik bir yatırım alanı imkanı sunacak ve böylelikle ilçe gerçek bir enerji ihtisas bölgesine dönüşecektir. Ayrıca İlçede bulunan 1.8 milyar tonluk kömür rezervi 5000 MW'lık bir termik santrali 30 yıl besleyebilecek kapasitededir. Bu yolla ilçede EİB termik-GES olarak birbirini ikameli yaklaşık 10.000 MW'lık bir enerji üretim sahasına dönüşecektir. Bu miktar enerji Konya, Karaman, Aksaray ve Niğde illerinden oluşan KOP Bölgesi'nin yıllık enerji ihtiyacının 2 katını temin edecek büyüklüktedir. Böylece bölge salt enerji tüketici konumdan salt üretici konuma gelecek, civar işsizlik düşecek ve istihdamda çeşitlilik sağlanacaktır.

3. Meralarda Güneş Enerjisi Santralleri: Mevcut Durum ve Yasal Çerçeve

4342 Sayılı Mera Kanunu çerçevesinde, mera alanları üzerinde GES veya güneş enerjisi ölçüm istasyonu kurulmasında kısıtlama bulunmamakta olup, GES kurulmak istenilen mera alanları için, 4342 Sayılı Mera Kanunu'nun 14. Maddesinin “ğ” fıkrası, “(Ek bent: 26/03/2008-5751S.K./3.mad; Değişik bent: 09/07/2008 - 5784 S.K./26. md.) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun talebi üzerine, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu hükümlerine göre, petrol iletim faaliyetleri ile elektrik ve doğal gaz piyasası faaliyetleri için gerekli bulunan” meraların tahsisi amacı değişikliğinin yapılması gerektiği belirtilmektedir.

Aynı maddeye eklenen fıkra ile de; “(Değişik fıkra: 03/07/2005-5403 S.K./27.mad; Değişik fıkra: 26/03/2008-5751S.K./3.mad) Durumu ve sınıfı çok iyi veya iyi olan mera, yaylak ve kışlaklarda birinci fıkranın (a), (f), (g), (ğ) ve (h) bentleri hariç, tahsis amacı değişikliği yapılamaz.” “ğ” maddesi kapsamında bulunan, sınıfı çok iyi veya iyi olan meralarda bile tahsisi amacı değişikliği yapılabileceği belirtilmektedir.

Güneş Enerjisi yatırımı yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler EPDK'ya başvurularını yaptıktan sonra, yapılan başvurulara istinaden EPDK tarafından İl Mera Komisyonuna (İl GTHM'ne) GES veya ölçüm istasyonu kurulması için izin talebi yapmaktadır. Ölçüm istasyonu veya GES kurma izni, Mera Komisyonu tarafından 4342 Sayılı Mera Kanunu'nun 14. Maddesinin “ğ” fıkrası gereğince uygun görülmektedir.

Ancak; 16/06/2012 tarihli ve 28325 sayılı Resmi Gazete ile yayımlanan 2012/15 sayılı Başbakanlık Genelgesi'nde, “Kamu kurum ve kuruluşları (Belediyeler ve İl Özel İdareleri hariç) ile sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamu kurum ve kuruluşlarına ait şirketlerin, kendi mülkiyetlerinde veya tasarruflarında bulunan taşınmazlarıyla ilgili olarak; kamu kurum ve kuruluşları, vakıf, dernek veya bunların şirketlerine, gerçek veya tüzel kişilere; satış, kira, irtifak, takas, tahsis, devir vb. her türlü tasarrufa yönelik işlemleri için Başbakanlıktan izin alınacaktır.” denilmektedir. Bu Genelgeye göre, GES yatırımı yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişilerin, meradan tahsis amacı değiştirilen alanlar için nihai izin alacağı yer Başbakanlık Makamı olmaktadır. Tahsis amacı değişikliği istenilen mera alanlarında, ölçüm istasyonu kurulduktan sonra ölçüm değerlerinin olumlu olması durumunda, GES kurulması amacıyla tahsis amacı değişikliği talepleri olacak ve meralarda uzun yıllar süresince büyük kayıplar oluşacaktır. Ayrıca yapılmak istenilen GES'ler bir arada bulunmayacağından; meralarda hayvan hareketleri engellenir düzeye gelinecektir.

Konya İl Mera Komisyonu'na 01/10/2012 tarihi itibarıyla EPDK'dan yaklaşık 40 adet başvuru yapılmıştır. Konya İlinin güneşlenme süresi ve yatay yüzeye gelen toplam radyasyon değeri yönüyle Türkiye ortalamasının çok üzerinde olduğu düşünüldüğünde; yapılmak istenilen yatırımlarda çok büyük bir artış olması beklenmektedir. Benzer durumun Karaman ili için de geçerli olduğu söylenebilir.

Türkiye'nin en büyük sorunlarından birisi arazi parçalılığı nedeniyle rekabetçi olmayan tarımsal üretimdir. Yasaların elverişli ve enerji üretiminin cazip yatırım aracı olması nedeniyle bölgede plansız ve organize olmayan GES yatırımları tarımdaki duruma benzer şekilde; parçalı küçük, tüm alana dağılmış, kontrolü, denetimi zor ve iletim kayıpları yüksek,

rekabetçi olmayan ve çevre kirliliği oluşturacak GES'ler ortaya çıkaracaktır. Diğer yandan GES kurulum amaçlı vasfına bakılmaksızın meraların tahsis değişikliği yoluna gidilerek sürdürülebilir hayvancılık darbe görecek ve et ve süt fiyatlarında istikrarsızlık ortaya çıkacaktır.

4. Çevre Düzeni Planında Hayvancılık Yatırımları ve Güneş Enerjisi Santralleri

Hayvancılık Tesisleri ve Çevre Düzeni Planı

İmar kanununun 27inci maddesine göre “Belediye ve mücavir alanlar dışında köylerin yerleşik alanlarında, civarında ve mezralarda konut, entegre tesis niteliğinde olmayan ve imar planı gerektirmeyen tarım ve hayvancılık amaçlı yapılar” yapılabilmektedir. Bunun dışında kalan alanlarda yapılmak istenen tarımsal amaçlı yapılar “Çevre Düzeni Planı” hükümlerine tabidir. Söz konusu planda, “fiilen sulanan” veya “ilgili kurum ve kuruluşlarca sulama projesi kapsamında olan” mutlak ve marjinal tarım arazilerinde hayvancılık tesisine izin verilmeyeceği hükmü yer almaktadır.

Et, süt ve yumurta gibi hayvansal kökenli ürünler Türkiye'de fiyat istikrarı ve ihracat-ithalat dengeleri bakımından stratejik öneme sahip ürünler arasında yer almaktadır. Bu ürünlerin üretimi amacıyla büyükbaş, küçükbaş ve kanatlı hayvancılık yatırımı yapmak isteyen girişimciler "KOP Bölgesi'nde hayvancılık tesisi yapılmasına müsaade edilmesi" konusunda ciddi sıkıntılar yaşadıklarını belirtip, KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığına başvurarak durum hakkında bilgi ve çözüm önerisi talep etmektedirler.

Bu amaçla, konu ile yerelde doğrudan muhatap olan İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü, Konya İl Özel İdaresi, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu İl Koordinatörlüğü ve Konya Ticaret Borsası yetkilileri ile istişare edilmiştir. Sorunun temelde; “Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Konya-Isparta Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı”ndaki sınırlamalardan kaynaklandığı, ayrıca ilave bazı mevzuat sorunlarının da olduğu tespit edilmiştir. Bunun üzerine KOP İdaresi olarak 30/03/2012 tarihinde ilgili kurumların katılımı ile bir koordinasyon toplantısı yapılmıştır. Toplantıda planın sadece hayvancılık sektöründe yatırım yapmak isteyenleri değil, kısmen diğer tarımsal üretim kollarında yatırım yapmak isteyenleri, kırsal kalkınma destekleri (IPARD) veya kendi özel sermayesi ile girişimde bulunacak yatırımcıları da etkilediği ortaya çıkmıştır.

Çevre Düzeni Planı, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu'nun ilgili maddeleriyle ve kalkınma planlarıyla çalışmaktadır. Plan, kanun hükümlerinin üstünde yer almaktadır. Toprağı koruma amacıyla çıkartılmış bu kanun kapsamında bile sulu tarım arazilerinde hayvancılık tesislerine izin verilmektedir. Çünkü hayvancılık bitkisel üretimle de bütünleşen ana bir tarımsal faaliyettir. Çevre Düzeni Planı'ndaki sınırlamaların Sayın Başbakanımız tarafından Nisan ayı başında açıklanan yeni teşvik sistemi kapsamında yatırım yapmak isteyenleri de etkileyeceği muhakkaktır. Konya ve Isparta illeri yeni teşvik uygulamasında 2. Bölge'de yer aldıklarından daha az destek alacak gözükken yatırımcılar ilave olarak Çevre Düzeni Planı sınırlamasıyla karşı karşıya kalacaklardır. Et, süt ve yumurta

üretiminde Türkiye üretiminin ortalama olarak %10'unu tek başına sağlayabilecek potansiyele sahip Konya ili bu plandaki sınırlamalar nedeniyle potansiyelini kullanamamaktadır.

Hazırlanan ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na Nisan 2012'de gönderilen raporda öneri olarak; Kısa vadede; Çevre Düzeni Planı'nın uygulama hükümlerinden VI.4.1'de yer alan; “*fiilen sulanan veya ilgili kurum ve kuruluşlarca sulama projesi kapsamında olan mutlak tarım arazilerinde 3194 sayılı İmar Kanununun 27. Maddesi kapsamında kalan hayvancılık amaçlı yapılar hariç, hayvancılık tesisi yapılmasına izin verilmez*” ibaresinin kaldırılması, Orta vadede; KOP Bölge Kalkınma İdaresi kapsamında yer alan illeri (Konya, Karaman, Aksaray ve Niğde) kapsayacak ve günün şartlarına uygun bir yeni çevre düzeni planının yapılmasının programlanması önerilmiştir. Kısacası Çevre Düzeni Planı tarımsal üretimin bir parçası olan hayvancılık tesislerine tarımsal alanları kullanma bakımından sınırlama getirmektedir.

Güneş Enerjisi Üretimi ve Çevre Düzeni Planı

KOP Bölgesi'nde hayvancılık tesislerinin kurulması ve mevcut tesislerin kapasite geliştirmelerinin önünde en büyük engel olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 1/100.000 ölçekli Konya-Isparta Çevre Düzeni Planının 5.17. maddesine göre, enerji yatırımlarının yapılmasında hiçbir engel bulunmamaktadır.

Planda; 'V.17. *Bu plan ile belirlenen planlama alt bölgeleri içinde veya dışında, ihtiyaç olması halinde, güvenlik, sağlık, eğitim v.b. sosyal donatı alanları, Belediye hizmet alanları, büyük kentsel yeşil alanlar, kent veya bölge/havza bütününe yönelik, her türlü atık bertaraf tesisleri ve bunlarla entegre geri kazanım tesisleri, arıtma tesisleri, sosyal ve teknik altyapı, karayolu, demiryolu, havaalanı, baraj, enerji üretimi, enerji iletimi ve doğalgaz depolanmasına ilişkin imar planları; bu planın koruma-gelişme ve planlama ilkelerine, ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine uyularak ilgili idaresince yapılır ve onaylanır. Kullanımlardan ÇED Yönetmeliği kapsamında kalanlar için “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu” veya “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir” kararının bulunması, ÇED Yönetmeliği kapsamı dışında olanlar için ise ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşü olması kaydıyla çevre düzeni planı değişikliğine gerek olmaksızın ilgili idaresince hazırlanır ve onaylanır. Onaylanan planlar sayısal ortamda veri tabanına işlenmek üzere Bakanlığa gönderilir. Söz konusu tesisler / tesis alanları amacı dışında kullanılamazlar'. 'Yakma veya düzenli depolarının yanı sıra fiziksel/kimyasal/biyolojik ön işlem ünitelerini içeren entegre atık bertaraf veya geri kazanım tesislerinin yer seçiminde, atığın en yakın ve en uygun olan tesiste bertaraf edilmesi ilkesi çerçevesinde, bölgenin atık miktarı dikkate alınarak ilgili kurum ve kuruluşların görüşü doğrultusunda tesisin yer seçimi belirlenir'* denilmektedir.

Hayvancılıkla ilgili bu durum yürürlükte iken, güneş enerjisi yatırımları için “ÇED Yönetmeliği kapsamı dışında olanlar için ise ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşü olması kaydıyla çevre düzeni planı değişikliğine gerek olmaksızın ilgili idaresince hazırlanır ve onaylanır.” denilmektedir. Sulanan tarım arazilerine hayvancılık tesisi kurulmasına izin verilmezken, her türlü mera ve tarım arazilerine GES'lerin kurulmasının önünde hiçbir engelin bulunmaması anlaşılabilir bir durum olmaktan çok uzaktır.

6. Sonuç ve Öneriler

- EPDK'nın 11/08/2011 tarihli 28022 sayılı Resmi Gazetede değiştirilerek yayımlanan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği ile GES tahsisinde Konya ilinin ilk sırada yer almış olması bölgemizin bir enerji merkezi olması yolunda atılmış en önemli adımdır. Ancak ilimizdeki mera alanlarını ve dolayısıyla tarım ve hayvancılık faaliyetlerini olumsuz etkilenmemesi bakımından GES yatırımlarında lisans verilen alanlar ile ilgili sürecin iyi yönetilmesi büyük önem arz etmektedir. Yapılacak GES yatırımlarından ortaya çıkacak net ekonomik ve toplumsal faydanın maksimize edilmesi önemlidir. Bu da; GES yatırımları için tahsis edilecek alanların tarım ve hayvancılığa zarar vermeyecek şekilde seçilmesini zorunlu kılmaktadır.
- 303.000 ha araziye sahip Konya Karapınar İlçesi'nde farklı sınıflarda 61.400 ha tarımsal değeri olmayan alan mevcuttur (Çevre Düzeni Planı). İlçede 6000 ha (60.000 dekar) alanda kurulma çalışmaları başlatılan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi EPDK tarafından 2013 yılı sonuna kadar Türkiye geneline dağıtılan 600 MW GES kurulu güç lisansının kat kat fazlasını üretecek alana sahipken, ilde başka ilçe ve beldelere de lisans verilmesi parçalı bir üretime neden olacak, diğer ilçelerdeki meralar üzerinde büyük bir baskı oluşturacaktır. EPDK Konya iline verilen kapasiteyi 30 kat artırsa bile Karapınar EİEB de yeterli GES sahası mevcuttur. Bu nedenle yatırımların başlangıç aşamasında olunan bu dönemde, planlı ve alt yapısı tamamlanmış, üstelik getirilecek teşvik ve yapılacak altyapı ile yatırım maliyetinin düşeceği Karapınar İlçesi EİEB'de bulunan 60.000 dekarlık alanda GES'lerin kurulmasının daha uygun olacağı aşikârdır. Bu nedenle bu aşamada 08/09/2012 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2012/3574 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi ilan edilen Karapınar bölgesinde yatırımların yoğunlaştırılmasında fayda mülahaza edilmektedir. Bu amaçla; çalışmaların ve lisans verme sürecinin başlaması nedeniyle, EPDK tarafından yayımlanan Yönetmeliğin Konya ili ile ilgili kısımlarında düzenlemeler yapılmalıdır. Ölçüm istasyonları kurularak gerekli verilerin toplanması şart olan lisans verme sürecinde, Karapınar ilçesinde oluşturulan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi'nde ölçümler hızla başlatılmalı ve yatırımcıların kurmak istedikleri ölçüm istasyonları bu bölgeye kaydırılmalıdır.
- Ayrıca Karapınar İlçesi'nde bulunan 1.8 milyar tonluk kömür rezervi 5000 MW'lık bir termik santrali 30 yıl besleyebilecek kapasite sunmaktadır. Termik santralin yatırıma hazırlanması gerekmektedir. Bu yolla ilçede termik-GES olarak birbirini ikameli yaklaşık 7.760 MW'lık bir enerji kurulu güç kapasitesine ulaşılabilecektir. Bu miktar enerji Konya, Karaman, Aksaray ve Niğde illerinden oluşan KOP Bölgesi'nin yıllık enerji ihtiyacının 1,5 katını temin edecektir. Türkiye'nin yıllık yaklaşık 53.000 MW'lık kurulu güç kapasitesi olduğu düşünüldüğünde Ülke kurulu güç kapasitesi en az %15 artacaktır. Bu yolla bölge salt enerji tüketici konumundan salt üretici konuma gelecek, işsizlik düşecek ve istihdamda çeşitlilik sağlanacaktır.

- KOP Bölgesi'nde hayvancılık tesislerinin kurulması ve mevcut tesislerin kapasite geliştirmelerinin önünde halen en büyük engel olan 1/100.000 ölçekli Konya-Isparta Çevre Düzeni Planı 5.17. Maddesi, "ÇED Yönetmeliği kapsamı dışında olanlar için ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşü olması kaydıyla çevre düzeni planı değişikliğine gerek olmaksızın ilgili idaresince hazırlanır ve onaylanır." ifadesiyle güneş enerjisi yatırımlarına hiçbir engel oluşturmamaktadır. Sulanan tarım arazilerine hayvancılık tesisi kurulmasına izin verilmezken bu alanlarda bulunan meralar ve tarım arazilerine GES'lerin kurulmasının önünde engel olmaması bir çelişki olarak görülmektedir. Bu durumun düzeltilmesi önerilmektedir.
- Kısa vadede mera ıslah projeleri uygulanmalarına hız verilmeli, diğer yandan GTHB teknik heyetler oluşturularak vafını yitirmiş artık geri dönüşü olmayan meraları belirlemelidir. EPDK yapılacak bu haritalama çalışmasına göre organize alanlar belirleyerek yeni yatırımlara izin vermelidir.
- KOP Bölgesi'nde tarımsal üretimde en önemli konu su temini ve suyun ucuz ve tasarruflu kullanımınıdır. Ortalama 80 m derinlikten ve enerji kullanılarak %60 oranında yeraltı suyu kaynaklı sulama yapılmaktadır. Mevcut tarımsal yapı yönüyle KOP Bölgesi enerjiye bağımlılığı ve yüksek enerji girdisi bakımından Türkiye'nin en şanssız bölgesi konumunda bulunmaktadır. Bölgede tarımın sürdürülebilir ve rekabetçi yapıya kavuşturulabilmesi, kurulan GES'lere karşı tarımda meydana gelecek daralmadan en çok etkilenecek kırsal kesimin sürece olumlu yaklaşımının sağlanması için GES santrallerinde üretilen enerjinin indirimli olarak tarımsal sulamada kullanılması düşünülmelidir.
- KOP Bölgesi kalkınmada öncelikli bir bölgedir. Bu nedenle KOP Bölge Kalkınma İdaresi kurulmuştur. Bölge'de halen en büyük ihtiyaçlardan birisi tarım alt yapısının iyileştirilmesi ve bu amaçla arazilerin toplulaştırılması ve işletme ölçeklerinin büyütülmesidir. Bilindiği gibi GTHB Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (TRGM), KOP İdaresi ile işbirliği içinde KOP Bölgesi'nde kapsamlı bir arazi toplulaştırması ve tarla içi geliştirme hizmetleri uygulamasına girmiştir. Bu yolla şahıslara ait araziler toplulaştırılacak ve basınçlı sulama sistemleri tesis edilerek tarımsal üretimde rekabetçilik sağlanacaktır. Hazine arazilerinin de toplulaştırılması ve yatırımcıya farklı ölçekte tarım arazisi üretimi önerilerimiz GTHB ve Maliye Bakanlığı'na 02/10/2012 tarihinde iletilmiştir. KOP İdaresi TRGM'nün, Kalkınma Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile koordineli olarak, şahıs arazileri yanında, köy tüzel kişiliklerine ait meralar ile Maliye Bakanlığı'nın tasarrufunda bulunan hazineye ait arazilerin de toplulaştırılması, eş zamanlı olarak bir tarım ve tarım dışı arazi kullanım planlaması işlemlerini yapmalıdır. Planlama ve uygulama Karapınar İlçesi'ndeki kapasitenin öncelikle kullanılması ve KOP Bölgesi'ndeki tüm illerde GES organize üretim bölgelerinin belirlenmesini temin etmelidir. Bu raporla getirilen öneri Türkiye için yeni bir model niteliğindedir.

- KOP İdaresi'nin temel işlevlerinden birisi merkezi ve yerel kurumlarla işbirliği içinde KOP Bölgesi için bir Eylem Planı hazırlamak ve bu planın uygulamalarını yerinde izlemek ve değerlendirmek, Kalkınma Bakanlığı ve Sayın Başbakanımızın başkanlığındaki Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu'na planın işleyişi ile ilgili raporlar sunmaktır. KOP İdaresi Eylem Planı çalışmalarını Nisan 2012'de başlatmıştır. Bu raporda ifade edilen planlama ve uygulamaların öncelikli taraflar olan EPDK, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve ilgili olabilecek diğer taraflarca görüşülerek hazırlık çalışmaları devam eden taslak KOP Eylem Planı'na dahil edilmesi aciliyet arz etmektedir.

08/10/2012

KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı